

Sygn. akt XXIV C 581/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXIV Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jacek Tyszka

Protokolant: stażysta Marek Dobrogojski

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) SA w W.

przeciwko G. D.

o zapłatę

utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany 23 kwietnia 2015 roku przez Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt XXIV Nc 49/15).

Sygn. akt: XXIV C 581/15

UZASADNIENIE

Pozwem z 12 marca 2015 roku, ostatecznie sprecyzowanym pismem z 27 marca 2015 roku, powódka (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym od pozwanej G. D. kwoty 308.503,54 zł wraz z odsetkami umownymi wynoszącymi czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty 193.041,67 zł od dnia 19 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że przysługuje jej od pozwanej wymagalna wierzytelność z tytułu spłaty kredytu mieszkaniowego (...) hipoteczny udzielonego na podstawie umowy nr (...) zawartej 29 grudnia 2006 roku. Aktualny, wynikający z ksiąg banku, stan zadłużenia wynosi 308.503,54 zł z tego należność główna to 193.041,67 zł, odsetki do dnia 18 lutego 2015 roku wynoszą 114.068,05 zł, a koszty - 1.393,82 zł. Powódka podkreśliła, że pomimo wezwania pozwanej do dobrowolnej zapłaty długu, zapłata nie nastąpiła (k. 2-4 - pozw).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z 23 kwietnia 2015 roku, Sąd nakazał pozwanej, aby zapłaciła na rzecz powódki kwotę 308.503,54 zł wraz z odsetkami umownymi wynoszącymi czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty 193.041,67 zł od dnia 19 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.874 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (k. 120 - nakaz zapłaty).

Pismem z 19 maja 2015 roku pozwana wniosła zarzuty od nakazu zapłaty. Pozwana oświadczyła, że w Sądzie Rejonowym w Piasecznie toczy się sprawa pomiędzy tymi samymi stronami i o to samo zadłużenie, pod sygnaturą I Co 2783/14. Egzekucja tego zadłużenia jest prowadzona przez komornika pod sygnaturą KM 2951/11. Ze względu na powyższe pozwana wniosła o uchYLENIE nakazu zapłaty i oddalenie powództwa (k. 125 - pismo).

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko. Powódka wskazała, że 5 kwietnia 2013 roku skierowała do Sądu Rejonowego w Piasecznie wniosek o nadanie bankowemu tytułowi

egzekucyjnemu nr (...) z 5 kwietnia 2013 roku, opiewającemu na sporne zobowiązanie, klauzuli wykonalności. Postanowieniem z 8 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Piasecznie nadał klauzulę wykonalności wskazanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. W momencie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do komornika, okazało się, że doszło do omyłki pisarskiej w nazwisku dłużniczki i w jej numerze PESEL. Nie udało się doprowadzić do sprostowania numeru PESEL dłużniczki w istniejącym tytule wykonawczym. Wobec tego powódka wystawiła przeciwko pozwanej kolejny bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Postanowieniem referendarza z 23 września 2014 roku, utrzymanym w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w Piasecznie z 20 stycznia 2015 roku, oddalono wniosek powódki o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...). Wobec tego wierzyciel nie posiadając prawidłowego tytułu wykonawczego przeciwko pozwanej wystąpił z niniejszym powództwem. Zasluguje więc ono na uwzględnienie (k. 153-155 - pismo).

Na rozprawie 18 listopada 2015 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa (e-protokół z rozprawy z 18 listopada 2015 roku - stanowisko pozwanej).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego na wniosek stron Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 29 grudnia 2006 roku pozwana G. D. oraz jej mąż B. D. zawarli z powódką (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu mieszkaniowego (...) hipoteczny. Zgodnie z § 2 umowy, na warunkach określonych w umowie (...) SA zobowiązało się postawić do dyspozycji kredytobiorcy kredyt w kwocie 260.000 zł. Ze względu na brak spłaty kolejnych rat kredytu powódka pismem z 6 kwietnia 2010 roku, skierowanym do współdłużnika B. D., wypowiedziała umowę kredytu. W dniu 16 sierpnia 2010 roku powódka zawarła z pozwaną i jej mężem umowę ugody nr (...), gdzie ustalono warunki spłaty przez dłużników wymagalnej wierzytelności. Umowę ugody zmieniono następnie aneksem z 29 czerwca 2011 roku. Na wniosek kredytobiorców w dniu 31 stycznia 2012 roku powódka zawarła z dłużnikami kolejną umowę ugody dotyczącą warunków spłaty zadłużenia (k. 11-22 - umowa kredytu, k. 9-10 - umowa ugody, k. 6 - aneks, k. 7 - umowa ugody z 2012 roku).

W dniu 5 kwietnia 2013 roku powódka wystawiła przeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) roku opiewający na zadłużenie z tytułu umowy kredytowej zawartej 29 grudnia 2006 roku. Zadłużenie pozwanej wynosiło 251.214,44 zł, w tym 193.198,62 zł należności głównej. Wnioskiem z 10 maja 2013 roku powódka wystąpiła do sądu o nadanie wyżej wskazanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Postanowieniem z 8 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Piasecznie nadał klauzulę zgodnie z wnioskiem powódki. Pismem z 11 lipca 2014 roku powódka zwróciła się do sądu o sprostowanie oczywistej omyłki w treści postanowienia z 8 lipca 2013 roku, poprzez wpisanie prawidłowego nazwiska pozwanej oraz poprawienia jej numeru PESEL w klauzuli wykonalności z błędnego (...) na poprawny (...). Postanowieniem z 23 lipca 2014 roku Sąd dokonał sprostowania nazwiska dłużniczki, odmówił natomiast sprostowania numeru PESEL, wskazując, że w treści klauzuli został wpisany taki numer PESEL, jaki powódka wskazała w bankowym tytule egzekucyjnym, wobec tego nie ma podstaw do dokonania korekty (akta sprawy I Co 1477/13 Sądu Rejonowego w Piasecznie: k. 3 - bankowy tytuł egzekucyjny, k. 1-2 - wniosek, k. 42 - postanowienie, k. 63-64 - wniosek o sprostowanie, k. 68-69 - postanowienie).

Powódka w dniu 10 września 2014 roku ponownie wystawiła przeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) dotyczący zadłużenia z tytułu umowy kredytowej zawartej 29 grudnia 2006 roku. Wymagalne zadłużenie pozwanej wynosiło wówczas 297.541,57 zł, w tym 193.041,67 zł należności głównej. Pismem z 12 września 2014 roku powódka zwróciła się do sądu o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Postanowieniem z 23 września 2014 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Piasecznie oddalił wniosek o nadania klauzuli wykonalności wskazując, że powódka nie przedłożyła oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji w oryginale. Kopia oświadczenia o poddaniu się egzekucji nie mogła stanowić podstawy nadania klauzuli wykonalności. Powódka 3 października 2014 roku złożyła skargę na powyższe orzeczenie. Postanowieniem z 20 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Piasecznie utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie referendarza (akta sprawy I Co 2367/14 Sądu Rejonowego w Piasecznie: k. 3 - bankowy tytuł egzekucyjny, k. 1-2 - wniosek, k. 31-32 - postanowienie referendarza, k. 35-36 - skarga, k. 44-45 - postanowienie sądu).

Sąd Rejonowy w Piasecznie, jako sąd egzekucyjny, prowadzi - pod sygn. akt I Co 3318/14 - nadzór nad egzekucją z nieruchomości, prowadzoną z wniosku (...) N. w W. przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie (sygn. akt Km 2951/11). Egzekucja prowadzona jest z nieruchomości stanowiącej współwłasność pozwanej, dla której to nieruchomości urządzona została księga wieczysta nr (...). Do akt dołączona jest sprawa I Co 2783/14, pod którą to sygnaturą rozpoznano skargę na czynności komornika (akta sprawy I Co 3318/14 z dołączonymi aktami I Co 2783/14).

W dniu 19 lutego 2015 roku powódka sporządziła wyciąg z ksiąg banku nr (...). Stwierdzono, że w księgach (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej figuruje wymagalne zadłużenie G. D. w wysokości 308.503,54 zł. Na kwotę tę składa się kapitał w wysokości 193.041,67 zł, odsetki naliczone do dnia 18 lutego 2015 roku w wysokości 114.068,05 zł, koszty w wysokości 1.393,82 zł (k. 5 - wyciąg z ksiąg banku).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt niniejszej sprawy, w szczególności wyciągu z ksiąg banku oraz umowy kredytu i umów ugody zawartych przez pozwaną i powódkę. Ponadto Sąd dokonał analizy akt spraw I Co 1477/13, I Co 2367/14 i I Co 3318/14, do której dołączono akta I Co 2783/14 Sądu Rejonowego w Piasecznie i ustalając stan faktyczny wziął pod uwagę także dokumenty znajdujące się w tych aktach. Nie było podstaw, aby kwestionować wiarygodność wskazanych dokumentów. Należy podkreślić, że stan faktyczny w niniejszej sprawie był pomiędzy stronami w zasadzie bezsporny. Pozwana w zarzutach od nakazu zapłaty nie kwestionowała istnienia zadłużenia, a jedynie podnosiła, że sprawa ta była już rozpatrywana przez Sąd Rejonowy w Piasecznie.

Sąd zważył, co następuje.

W niniejszym postępowaniu (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. dochodziła od G. D., dłużnika z tytułu umowy kredytu mieszkaniowego, kwoty 308.503,54 zł (w tym kwoty 193.041,67 zł z tytułu należności głównej oraz kwoty 114.068,05 zł z tytułu odsetek naliczonych do dnia 18 lutego 2015 roku oraz kwoty 1.393,82 zł tytułem kosztów) wraz z odsetkami umownymi wynoszącymi czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty 193.041,67 zł, od dnia 19 lutego 2015 roku do dnia zapłaty. Powódka dochodziła powyżej wskazanej kwoty ze względu na wypowiedzenie umowy kredytu i brak spłaty kredytu przez pozwaną.

Pozwana podniosła, że o to samo roszczenie, pomiędzy tymi samymi stronami toczyła się sprawa przed Sądem Rejonowym w Piaseczanie. Wskazała, więc przesłankę nakazującą Sądowi odrzucenie pozwu, zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. W odpowiedzi na ten wniosek powódka przyznała, że przed Sądem Rejonowym w Piaseczanie toczyły się postępowania z udziałem powódki i pozwanej. Dotyczyły one nadania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym wystawionym przez powódkę przeciwko pozwanej. Postępowanie o sygnaturze I Co 1477/13 zakończyło się nadaniem klauzuli wykonalności. Jednakże, po złożeniu przez powódkę wniosku o wszczęcie egzekucji okazało się, że tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, nie pozwalał na prowadzenie egzekucji, bowiem omyłka powódki sprawiła, że wpisano w nim nieprawidłowy PESEL pozwanej.

Powódka wystawiła kolejny bankowy tytuł egzekucyjny i wystąpiła o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Sąd oddalił wniosek, z uwagi na niedołączenie przez powódkę oryginału oświadczenia dłużnika o poddanie się egzekucji. Brak tego oświadczenia, zgodnie z art. 786² k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 27 listopada 2015 roku) uniemożliwiał nadanie klauzuli wykonalności.

Z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa została już prawomocnie osądzona. W takim bowiem wypadku istnieje powaga rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), a ponowne orzeczenie o tym samym roszczeniu pomiędzy tymi samymi stronami stanowi uchybienie prowadzące do nieważności postępowania (art. 379 pkt 3 k.p.c.).

Zgodnie z art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny korzysta z powagi rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Przede wszystkim zważyć należy, że powaga rzeczy osądzonej odnosi się tylko do tych orzeczeń, które zawierają osądzenie

sprawy, a więc orzeczeń merytorycznych rozstrzygających sporny stosunek prawny. W procesie taki charakter, oprócz wyroków, posiadają nakazy zapłaty, do których stosuje się odpowiednio przepisy o wyrokach (art. 353² k.p.c.). Powaga rzeczy osądzonej jest także atrybutem postanowień wydanych w postępowaniu nieprocesowym, orzekających co do istoty sprawy (art. 518 k.p.c.). Zakres orzeczeń korzystających z powagi rzeczy osądzonej jest więc węższy niż orzeczeń wyposażonych w moc wiążącą. Moc wiążąca, w świetle art. 365 § 1 k.p.c., odnosi się bowiem do wszystkich orzeczeń.

Powagi rzeczy osądzonej nie stwarza postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu lub o oddaleniu wniosku o nadanie takiej klauzuli. W sprawie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie podlegają bowiem badaniu przez sąd jakiegokolwiek kwestie merytoryczne, które mogłyby przesądzać o zasadności roszczenia banku.

Zgodnie z art. 96 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe (t.j.: Dz.U. z 2015 r. poz. 128, w brzmieniu obowiązującym do 27 listopada 2015 roku) na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne.

W myśl zaś art. 97 ust. 1 prawa bankowego (w brzmieniu obowiązującym do 27 listopada 2015 roku), bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

Z treścią przywołanych przepisów ustawodawca skorelował treść art.786² § 1 k.p.c., w którym określono zakres kognicji sądu w postępowaniu klauzulowym dotyczącym bankowego tytułu egzekucyjnego. Z przepisu tego wynika, że w istocie zakres badania sprawy przez sąd w postępowaniu klauzulowym ogranicza się jedynie do stwierdzenia poddania się przez dłużnika egzekucji oraz ustalenia istoty roszczenia, które musi wynikać bezpośrednio z czynności bankowej lub jej zabezpieczenia. Badanie przez sąd, czy bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony zgodnie z przepisami ustawy prawo bankowe nie jest jednak osądzeniem sprawy. Sąd nie rozpoznaje bowiem merytorycznie sprawy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, a postanowienie wydaje jedynie po przeprowadzeniu analizy przedstawionych mu wymaganych dokumentów. Teza ta została potwierdzona przez Sąd Najwyższy w wyroku z 30 lipca 2003 roku (II CKN 363/01, LEX nr 82280), gdzie wskazano, że bankowy tytuł wykonawczy (bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzone w klauzulę wykonalności) nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej.

Nie ulegało wątpliwości, że Sąd Rejonowy w Piasecznie w sprawach o sygnaturach I Co 1477/13 i I Co 2367/14 analizował przedłożone przez wierzyciela tytuły egzekucyjne pod kątem realizacji wymogów stawianych przez przytoczone przepisy. Sąd Rejonowy nie mógł i nie dokonywał oceny istnienia i zasadności roszczenia wierzyciela ani obowiązku dłużnika stwierdzonych w tytule egzekucyjnym. Nie badał materialnoprawnych zdarzeń powstałych po wydaniu tytułu egzekucyjnego, które mogły mieć wpływ na istnienie roszczenia lub jego zakres, ponieważ nie mieści się to w zakresie formalnego rozpoznania wniosku wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności. Nawet oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie pozbawia wierzyciela możliwości realizowania roszczeń w innym trybie, albowiem nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej. Pogląd odmienny prowadziłby faktycznie do pozbawienia stron prawa do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 26 kwietnia 2007 roku, I ACa 891/06, LEX nr 370703).

Nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia okoliczność, że Sąd Rejonowy w Piasecznie, jako sąd egzekucyjny, prowadzi - pod sygn. akt I Co 3318/14 - nadzór nad egzekucją z nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Do akt tej sprawy dołączona została sprawa I Co 2783/14, pod którą to sygnaturą rozpoznano skargę na czynności komornika.

W konsekwencji należało uznać, że zarzuty pozwanej, że niniejsza sprawa była już rozpatrywana, nie zasługiwały na uwzględnienie. Nie zachodziły przesłanki do odrzucenia pozwu.

Uzupełniająco należy zaznaczyć, że na podstawie art. 1 pkt 4 i art. 2 ustawy z 25 września 2015 roku o zmianie ustawy prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1854) zostały uchylone art. 96-98 ustawy prawo bankowe oraz art. 786² k.p.c. Banki utraciły możliwość wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych i zwracania się do sądów o nadanie takim tytułom klauzuli wykonalności. Zgodnie z art. 11 ust.1 wskazanej ustawy postępowanie w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlega umorzeniu, z zastrzeżeniem ust. 2. Wobec powyższego, od 27 listopada 2015 roku powódka nie ma już możliwości dochodzenia wierzytelności od pozwanej na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Rozpatrzenie niniejszej sprawy w postępowaniu procesowym jest jedyną szansą na uzyskanie przez powódkę tytułu egzekucyjnego przeciwko pozwanej, wobec tego powództwo należało rozpoznać merytorycznie.

W ocenie Sądu powództwo było zasadne. Pozwana nie zaprzeczyła, a na rozprawie wręcz przyznała, że jest dłużnikiem powódki z tytułu umowy kredytu mieszkaniowego (...) hipoteczny udzielonego na podstawie umowy nr (...). Sąd ustalił, że doszło do zawarcia tejże umowy, a następnie do jej wypowiedzenia zgodnie z § 23 umowy kredytowej, ze względu na brak spłaty kolejnych rat kredytu. Wobec tego cała wierzytelność stała się wymagalna i powódka mogła żądać zapłaty. Na dowód istnienia tejże wierzytelności oraz jej wysokości powódka przedstawiła wyciąg z ksiąg banku. Zgodnie z art. 95 § 1 prawa bankowego: księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Od 20 lipca 2013 roku, stosownie do ust. 1a. tego przepisu, moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Wyciąg z ksiąg banku pozostaje jednak nadal dokumentem prywatnym o podwyższonej wiarygodności, co wynika chociażby z faktu, że na jego podstawie sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (art. 485 § 3 k.p.c.). Pozwana nie zakwestionowała treści wyciągu z ksiąg banku dołączonego do pozwu. Nie twierdziła, że spłaciła kredyt w większej części niżby to wynikało ze wspomnianego wyciągu, ani nie przedstawiła na to dowodów. Należało zatem przyjąć, że jej zobowiązanie z tytułu zawartej 29 grudnia 2006 roku z powódką umowy o kredyt opiewało na kwotę wskazaną w wyciągu z ksiąg banku.

Mając powyższe na uwadze należało uznać żądanie pozwu za usprawiedliwione w zakresie należności głównej, odsetek za opóźnienie oraz kosztów i zasądzić dochodzoną pozwem kwotę od pozwanej na rzecz powódki.

Skoro pozwana przegrała proces, to na podstawie art. 98 k.p.c., zobowiązana była zwrócić powódce poniesione koszty. Na koszty procesu powódki złożyły się: wniesiona opłata od pozwu w kwocie 3.857 zł oraz kwota 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, łącznie 3.874 zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał żądanie pozwu, wraz z kosztami procesu, za w całości usprawiedliwione i na podstawie art. 496 k.p.c. orzekł jak w wyroku.